

Pályázati beszámoló**Magyar vonatkozású 20. századi design-tárgyak és dokumentumok hazahozatalának előkészítésére a New York-i Szarvasy Gyűjteményből**

Szarvasy Mihály magyar származású New Yorkban élő műgyűjtő, művészeti szakértő. A New York-i Magyar Ház ideiglenes vezetőjeként, valamint az Amerikai Magyar Alapítvány kiállításainak támogatásával aktív szerepet vállalt a hazai művészet külföldi megismertetésében és jelentős műtárgykölcsönzésekkel több nagyszabású hazai kiállítás létrejöttét is segítette. Részt vett a Magyar Nemzeti Galéria 2006-os Munkácsy Mihály-kiállításában, valamint a 2007. december 20. és 2008. március 30. között bemutatott Moholy-Nagy László kiállítás létrehozásában, amelynek célja külföldi, elsősorban az Amerikai Egyesült Államokban található magángyűjtemények anyagának bemutatása volt. Rendszeresen kölcsönöz múzeumok, kiállítóhelyek számára. Ritkaságokat felsorakoztató gyűjteményének több korábbi darabja mára szakmúzeumok törzsanyagát gazdagítja. A magángyűjtemény több értékes darabja neves (hazai) aukciós házak árverésén kelt el. A változatos műtárgyanyagot részletes archívum, dokumentáció és magyar vonatkozású szakkönyvtár egészíti ki.

Szarvasy Mihály 2018-ban jelezte az Iparművészeti Múzeum felé, hogy gyűjteménye modern és kortárs design anyagának egy részét szívesen ajándékozná intézményünk számára. Mivel ez az Iparművészeti Múzeum számára egyedülálló gyarapodási lehetőség, amelynek előkészítéséhez elengedhetetlen az anyag muzeológus által történő helyszíni szemlézése, felmérése, benyújtottunk egy pályázatot az NKA-hoz (Adatlap azonosító: A2020/N6550 pályázati azonosító: 204158/00091), hogy ezt a feladatot el tudjuk végezni. A pályázatunk pozitív elbírálásban részesült, így a múzeum Kortárs Dizájnesign Főosztályának két munkatársa, Dr. Horváth Judit, főosztályvezető és Komporday Rita, segédmuzeológus 2019. május végén New Yorkba utazott, hogy a felajánlott műtárgygyűjtést felmérje. A felmérésre 2019. május 27-31. közötti időszakban került sor.

Szarvasy Mihály egy raktárhelyiséget bérelt, oda szállította a múzeum számára felajánlott tárgyak egy részét.

Az Iparművészeti Múzeum gyűjteménye számára felajánlott mintegy 571 tétel az alábbi tematikus csoportokra oszlik:

- külföldön élő magyar művészek/iparművészek termékei

- külföldi festőművészek, szobrászok által tervezett iparművészeti tárgyak
- külföldi, főként amerikai és európai iparművészek által tervezett modern tárgyak
- előbbiekhöz kapcsolódó dokumentáció, archívum, szakkönyvek, katalógusok

A munkafolyamat során a múzeum munkatársai minden tárgyat felvettek egy táblázatba, melybe a következő tételeket rögzítették:

- Alkotó
- Tárgy megnevezése
- Tárgy anyaga
- Tárgy keletkezésének ideje
- Tárgy keletkezésének helye
- Tárgy legnagyobb magassága
- Tárgy legnagyobb szélessége
- Tárgy legnagyobb mélysége
- Hány darabból áll a tárgy
- Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményén belül mely gyűjteményi osztály gyűjtőkörébe tartozik
- Hány fotó készült róla
- Mi a fotók kódja

Minden kézbe vett tárgyról készült fotó, de nem minden tárgy volt a helyszínen, ami felajánlásra került. Összesen 448 tételről 927 fotó készült.

A feldolgozás körülményrendszere sajnos nem volt ideális (lásd a mellékelt fotókat), mivel a raktárhelyiségben nem volt elektromos áramvételi lehetőség, így a munkát meg kellett szakítani, amikor a munkatársak laptopja lemerült. Ezzel a munkamódszerrel napi két etapban tudtunk dolgozni: reggeltől délig, és kora délutántól estig.

A világítás is gyenge volt ahhoz, hogy a tárgyak állapotfelmérését szakszerűen elvégezzük, ugyanakkor az anyagában vegyes műtárgyegyüttes állapotfelmérésére (fém, üveg, porcelán, fa, műanyag, papír, textil) szakrestaurátori segítség nem állt rendelkezésre. Mindebből kifolyólag nem készítettünk részletes állapotleírást, inkább fotón rögzítettük az esetleges sérüléseket, hibákat.

Össességében megállapítható, hogy erős szennyeződéstől mentes anyagot vizsgáltunk, sem erős rozsdaszennyeződésre, sem penészre, sem nedvesedésre, sem rovarfertőzésre utaló nyomot nem találtunk az anyagon.

Hazaérkezvén elkezdtek feldolgozni az anyagot, és a múzeumi gyűjteményi főosztályok gyűjtőköre szerint minden egyes tételt beosztottunk a hozzá tartozó gyűjteményhez, majd ezeket a tételeket elküldtük a gyűjteményi főosztályok vezetőjének és munkatársainak, hogy minden hozzájuk sorolt tételről hozzanak döntést, javasolják-e a gyűjteménybe való felvételét, vagy nem.

A válaszok visszaérkezése után az egész anyagot táblázatba szedtük, melyben jól nyomon követhető, hogy összességében hány tárgy befogadását javasolják a főosztályvezetők.

Ebből a táblázatból készült a következő statisztika:

Gyűjtemény	Összes tétel	Gyűjteménybe kerülését javasoljuk	Gyűjteménybe kerülését nem javasoljuk	Gyűjteménybe kerülését javasoljuk %
Adattár	76	32	44	42%
Bútor	8	4	4	50%
Kortárs Dizájn	204	35	169	17%
Kerámia, Üveg	158	69	89	44%
Könyvtár	27	25	2	93%
Ötvös	81	40	41	49%
Textil	16	12	4	75%
Összesen	570	217	351	38%

Azok a tárgyak, amelyekről a múzeumi főosztályok azt a döntést hozták, hogy ne kerüljenek be a gyűjteménybe, több csoportba oszthatók: a legtöbbször megfogalmazott érv, hogy nem illeszkedik a múzeum gyűjtőkörébe, vagy nem olyan minőségű a tárgy, hogy érdemes lenne szerzeményezni. Volt olyan tárgy is, amely származására nézvést, és funkcióját tekintve nem volt beazonosítható.

A következő lépés a tárgyak Magyarországra szállításának megszervezése. Szakrestaurátori állapotfelmérésnek kizárólag a tengerentúlról való hazaszállítás után látjuk értelmét, hiszen az anyag szennyeződhet a szállítás során is.

Mivel az anyag nagy részben tartalmaz törékeny tárgyakat, a csomagolásra, a tárgyak védelmére különös gondot kell fordítani. Javasoljuk faládák használatát, és a tárgyak gyűjtőkonténerben való szállítását. Fontos a szállítás idejére a műtárgybiztosítás kötése.

Mivel nem tudjuk még, hogy erre mikor kerülhet sor, erre nem sikerült árajánlatot begyűjtenünk.

A beszámolóhoz mellékeljük a tételes műtárgytáblázatot, illetve amennyiben szükséges, a megadott felületre fel tudjuk tölteni az általunk készített 927 db fotót.

Készítette

Dr. Horváth Judit

főosztályvezető

Kortárs Dizájn Főosztály

Budapest, 2019.09.23.

Melléklet

